

KULTURMILJÖ
HALLAND

Gården Grunnarp

Omläggning av tak samt byte av syll

Dennis Axelsson

ANTIKVARISK MEDVERKAN - RAPPORT

Gården Grunnarp, Varbergs kommun

2015:22

OMSLAG	Vass till tak på Gården Grunnarp, september 2015
FOTO	Dennis Axelsson
TEXT	Dennis Axelsson
DIARIENUMMER	2015-291

Objekt:	Gården Grunnarp
Beställare:	Ingrid Bengtsson
Byggtreprenör:	Joar Nilsson, Joar Byggnadshantverk
Antikvarie:	Dennis Axelsson, Kulturmiljö Halland

Karta: © Lantmäteriet 2015

Innehåll

Inledning	7
Historik	7
Kulturhistorisk status	7
Utförda arbeten 2015	8

Inledning

Under hösten 2015 har taket lagts om på Gården Grunnarp. Utöver det har mindre reparationer på fogar i grunden utförts samt en del av syllen i uthuset bytts ut. För dessa arbeten har bidrag för de antikvariska överkostnaderna utgått ifrån Länsstyrelsen. Bidraget förutsätter att arbetena utförs i samråd med Kulturmiljö Halland och i enighet med Länsstyrelsens anvisningar. Arbetena har utförts av Joar Byggnadshantverk.

Den antikvariska kontrollen har utförts av bebyggelseantikvarie Dennis Axelsson, som även ansvarat för föreliggande rapport. Arkivmaterialet, inklusive ett flertal foton utöver de som redovisas i denna rapport, förvaras hos Kulturmiljö Halland, Stiftelsen Hallands läns museer.

Följande antikvariska rapport syftar i första hand till att beskriva och dokumentera de arbeten som utförts under 2015.

Historik

Fastigheten består av mangårdsbyggnad, ett uthus med vedbod, verkstad, plats för några djur och brygghusdel, hönshus, stenkällare samt omgivande allmogeträdgård avgränsad av stenmurar.

Byggnaderna är uppförda mellan åren 1809 och 1830 och gården var från början fyrlängad. Under årens lopp har en del byggnader rivits medan andra tillkommit eller byggts om efter nya behov.

Kulturhistorisk status

Grunnarp är en intakt boendemiljö från 1800-talet och början av 1900-talet och har genom sin autenticitet ett mycket stort kulturhistoriskt värde. Länsstyrelsen utsåg år 1994 Grunnarp till byggnadsminne, efter att på eget initiativ efter besiktning ha väckt fråga om byggnadsminnesförklaring.

Byggnadsminnesförklaringen innefattar följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaderna får inte rivas, flyttas eller till sin exteriör ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. I mangårdsbyggnadens och brygghusets inre får inte sådana åtgärder vidtagas som innebär ingrepp i byggnadens stomme eller planlösning.
3. I mangårdsbyggnaden och brygghuset får inga ingrepp eller förändringar göras i fast inredning såsom eldstäder, snickerier, golv, tak, fönster etc. även ytskikt såsom

tapeter är skyddade.

4. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller eller det kulturhistoriska värdet minskar. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sätt som är anpassat efter det material och den teknik med vilken byggnaden är uppförd.
5. Inom det område som på bilagd karta markerats med röd linje får inte ytterligare bebyggelse uppföras. Området med trädgård skall hållas i sådant skick att miljöns karaktär inte förvanskas.

Utförda arbeten 2015

I länsstyrelsens beslut om bidrag beviljas:

- Byte av läkt
- Läggning av vasstak, inkl lutan. Bindes med rostfri tråd och träraft av hassel
- Ryggning av taket
- Byte av vindskivor
- Byte av syll
- Reparation av fogar i grunden
- Antikvarisk medverkan

Manhuset före renoveringen med uthuset till vänster i bild.

Taket var före omläggningen i mycket dåligt skick. Byggnaden har till stor del räddats av den plåttäckning som finns under stråttäckningen.

Den befintliga täckningen bestod av vass och det valdes också vid denna omläggning. Den levererades ifrån sjön Tåkern i Östergötland.

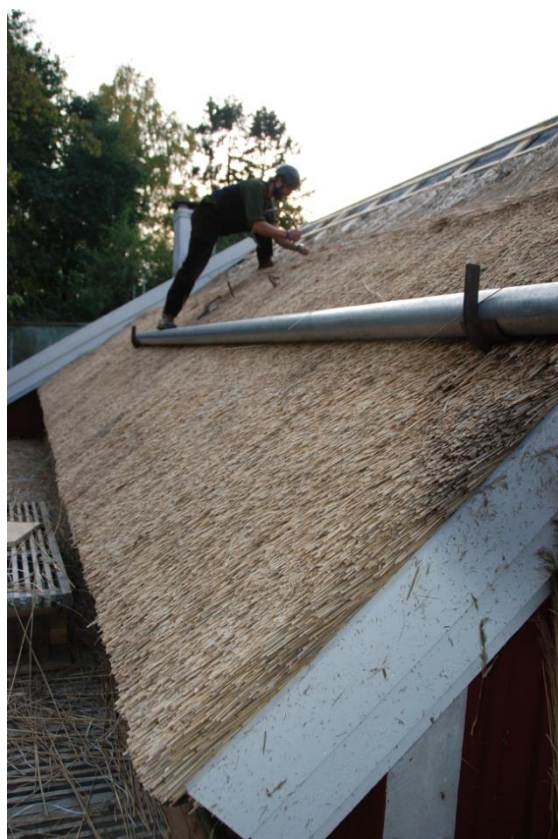

Ny strö- och bärläkt bestod av sågat virke som spikades i underlaget. I samband med omläggningen byttes också de vindskivor som var i dåligt skick ut och målades med vit linoljefärg.

Man arbetade med båda takfallen samtidigt. Vassen bands med hasselkäppar vilka hämtades från närområdet. Vid föregående omläggning hade armeringsjärn använts.

Här är taket färdiglagt på båda sidor, så när som på ryggingen.

Här är också ryggningen bestående av halm med ryggrän av ek på plats. Det västra takfallet på den övre bilden och det östra på den undre.

På östra sidan av huset tillverkades nya hängrännor, vilket man kan se på den övre bilden. På den nedre bilden syns vass, ryggnig och delar av nya vindskivor på den utskjutande köksdelen.

Ovan syns gården från framsidan med det färdiga taket på plats och byggställningarna fortfarande uppe. Under arbetet diskuterades om vattbrädor skulle sättas upp på vindskivorna och beslut togs, efter både tekniska och antikvariska överväganden, att inte göra det. Nedan en hög med överblivna ryggrän.

Delar av syllen vid uthusets östra gavel var i mycket dåligt skick. En ny syll skräddes och placerades in.

På bilden ovan kan man se den nya syllen på plats. I samband med att syllen sattes in byttes också panelen på nedre delen av gaveln ut. En del av karmen under det högra fönstret i bild ersattes samtidigt.

KULTURMILJÖ
HALLAND

Postadress: Bastionsgatan 3 | 302 43 Halmstad | Tel: 035-19 26 00
E-post: kansli@kulturmiljohalland.se | Hemsida: www.kulturmiljohalland.se